

Abstraktnost současného bankovníctví

Rudolf Steiner

Zažíváme dnes, že všelijací lidé, Silvio Gesell a jiní, skáčou radostí a mluví o volných penězích. To jsou utopisté. Jsou to hlasatelé abstraktismu. Jedná se o to, aby člověk poznáním praktického života zjistil, v čem vlastně spočívají škody. A jedna ze škod spočívá v tom, že bankovníctví se hospodářsky rozvinulo do podoby, jakou dnes má. V hospodářském životě má dnes bankovníctví stejné postavení, jaké mají myšlenky v duševním životě člověka, který vše hned převádí do abstrakcí a nestará se o jednotlivé konkrétní věci, s nimiž má co do činění, nýbrž všechno převádí do vznešených abstrakcí.

Člověk, který všechno převádí do vznešených abstrakcí - a to je většina dnešních lidí - nikdy nedojde k opravdovému pochopení skutečnosti. Podívejte, takové abstrakce dnes můžete slyšet každou neděli z každé kazatelny. Takové abstrakce, při nichž se lidé cítí tak nesmírně dobře, protože se na jedno nedělní odpoledne mohou vysnít ze života, nemají se životem nic společného. A čím je pro jednotlivý duševní život prázdná abstrakce, která se utíká někam nahoru do vzdušných zámků, tím je pro hospodářský život bankovníctví realizující se pouze v penězích.

Proto jsme v našem pokusu v malém, který se, doufejme, rozroste do velkého, mohli ty věci utvářet tak, aby se peníze jaksí vedly zpět k hospodářství a hospodářství aby se vedlo nahoru k penězům, tak aby peníze byly zase něčím, co slouží k usnadňování hospodářského života a k jeho uvádění do pohybu. Jako naše myšlenky nemají sloužit tomu, aby nás vynášely k vznešeným abstrakcím a my se při tom cítili dobře, nýbrž k tomu, abychom do pohybu uváděli konkrétní skutečnosti života, tak se jedná o to, abychom peníze postavili do skutečného hospodářského života. Chceme provozovat hospodářská odvětví a ne zasednout do banky a dělat jen peněžní obchody, neboť samy o sobě jsou peněžní obchody tou největší škodou našeho hospodářského života od 19. a začátku 20. století. [Společnost] Der Kommende Tag* tedy uchopila jednu praktickou myšlenku.

* Der Kommende Tag AG byla „akciová společnost na podporu hospodářských a duchovních hodnot“, založená v březnu 1920 a sdružující různé průmyslové podniky, nakladatelství, statky, mlýn, pilu atd. Tento pokus záhy ztroskotal. (Pozn. edit.)

R. Steiner: Soziale Ideen, soziale Wirklichkeit, soziale Praxis I. GA 337a. Studijní večer, Stuttgart, 9. června 1920, str. 190n.